

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 164/2018-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 22. marca 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Ing. Ľubomírom Havlíkom, Svätoplukova 28, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresnej prokuratúry Bratislava I č. k. 2 Pv 108/14/1101-59 z 29. novembra 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] odmieta.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 29. januára 2018 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením prokurátora Okresnej prokuratúry Bratislava I (ďalej len

„prokurátor“) č. k. 2 Pv 108/14/1101-59 z 29. novembra 2017 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie“).

2. Zo sťažnosti vyplýva, že uznesením vyšetrovateľa odboru kriminálnej polície Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Bratislave (ďalej len „vyšetrovateľ“) ČVS: KRP 19/2-VYS-BA-2014 z 15. septembra 2017 bolo sťažovateľovi podľa § 206 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) vznesené obvinenie za pokračovací obzvlášť závažný zločin porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1, ods. 4 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov. Podľa vyjadrenia sťažovateľa uznesenie vyšetrovateľa o vznesení obvinenia ČVS: KRP 19/2-VYS-BA-2014 z 15. septembra 2017 bolo *«... doručované poštou do vlastných rúk na adresu jeho trvalého bydliska. Pretože sťažovateľ nebol poštovým doručovateľom v mieste trvalého bydliska zastihnutý, zásielka bola 21.09.2017 uložená na pošte a poštový doručovateľ vhodil sťažovateľovi do poštovej schránky Oznámenie o uložení zásielky (tzv. „žltý lístok“) s poučením, že si zásielku môže vyzdvihnúť na pošte v odbernej lehote 18 kalendárnych dní. Sťažovateľ si v odbernej lehote 06.10.2017 zásielku na pošte vyzdvihol a toho istého dňa... proti doručenému uzneseniu o vznesení obvinenia podal prostredníctvom svojho obhajcu sťažnosť.»*.

3. Uznesením prokurátora č. k. 2 Pv 108/14/1101-59 z 29. novembra 2017 bolo rozhodnuté o zamietnutí sťažovateľom podanej sťažnosti proti uzneseniu vyšetrovateľa ČVS: KRP 19/2-VYS-BA-2014 z 15. septembra 2017.

4. V sťažnosti sťažovateľ poukázal na porušenie jeho základných práv najmä tým, že *„Proti uzneseniu o vznesení obvinenia je prípustná sťažnosť, lehota na podanie ktorej začína plynúť dňom nasledujúcim po oznámení uznesenia... Kľúčovým pre začatie plynutia lehoty na podanie sťažnosti je teda moment oznámenia - doručenia uznesenia.*

Kedže sťažovateľ si zásielku uloženú na pošte v odbernej dobe riadne vyzdvihol, nastala požadovaná skutočnosť (doručenie), a preto nebol žiadny dôvod aplikovať fikciu doručenia.

Je absolútne neakceptovateľné..., aby bol v rozpore so zákonom nútený preberať všetky zásielky do 3 dní od uloženia bez toho, aby bol o tejto povinnosti poučený, a aby bol dokonca zavádzaný informáciou pošty, že si zásielku môže prevziať do 18 pracovných dní.

Pretože sťažovateľ doposiaľ nebol ako obvinený orgánmi činnými v trestnom konaní nikdy vypočutý, nemohol ani procesne relevantným spôsobom uviesť adresu na doručovanie písomností, ktorá by bola využiteľná pri aplikácii fikcie doručenia. Z rovnakého dôvodu ani nemal byť kedy poučený o doručovaní a jeho následkoch...

Kedže sťažovateľ procesne relevantným spôsobom neuviedol adresu na doručovanie písomností a ani u neho nebol vykonaný pokus o opakované doručenie, neboli splnené formálne podmienky pre uplatnenie fikcie doručenia vyžadované Trestným poriadkom.

Aplikovaním fikcie doručenia pri doručovaní uznesenia o vznesení obvinenia bez toho, aby pre jej uplatnenie boli naplnené zákonné podmienky, čo malo za následok uplynutie lehoty na podanie sťažnosti ešte pred tým, ako sa sťažovateľ o vznesení obvinenia vôbec dozvedel, prokurátor fakticky odňal sťažovateľovi možnosť podať účinný opravný prostriedok a vyhol sa tak svojej povinnosti vysporiadať sa s obhajobou sťažovateľa a reagovať na jeho tvrdenia.

Tým, že prokurátor posudzoval len formálnu stránku sťažnosti a z dôvodu oneskoreného podania sa jej obsahovou stránkou vôbec nezaoberal, zároveň porušil aj právo sťažovateľa na inú právnu ochranu podľa čl. 46 odsek 1 Ústavy Slovenskej republiky. V zmysle § 230 odsek 1 Trestného poriadku je totiž úlohou prokurátora aj výkon dozoru nad dodržiavaním zákonnosti v prípravnom konaní.“.

5. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„1. Okresná prokuratúra Bratislava I uznesením číslo konania 2 Pv 108/14/1101-59 z 29.11.2017 porušila základné právo [REDAKOVANÉ] na obhajobu zaručené v čl. 50 odsek 3 Ústavy Slovenskej republiky a v čl. 6 odsek 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a základné právo na inú právnu ochranu zaručené v 46 odsek 1 Ústavy Slovenskej republiky.

2. *Uznesenie prokurátora Okresnej prokuratúry Bratislava I číslo konania 2 Pv 108/14/1101-59 z 29.11.2017 sa zrušuje a vec sa mu vracia na ďalšie konanie.*

3. *Krajská prokuratúra v Bratislave je povinná zaplatiť sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] náhradu trov konania v sume 390,50 € na účet jeho právneho zástupcu, a to do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.“*

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia sťažnosti vo veciach, na ktorých prerokovanie ústavný súd nemá právomoc, sťažnosti, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné sťažnosti, alebo sťažnosti podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj sťažnosti podané oneskorene môže ústavný súd odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Rovnako môže ústavný súd odmietnuť sťažnosť aj vtedy, ak je zjavne neopodstatnená.

8. Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy. Návrh musí podpísať navrhovateľ (navrhovatelia) alebo jeho (ich) zástupca. Z hľadiska existencie všetkých zákonom predpísaných náležitostí po preskúmaní

sťažnosti ústavný súd zistil, že podaná sťažnosť nie je podpísaná sťažovateľom ani jeho právnym zástupcom. Vzhľadom na kvalifikované právne zastúpenie ústavný súd sťažovateľa na odstránenie nedostatkov sťažnosti nevyzýval primerane aplikujúc § 160 ods. 3 písm. b) a § 125 ods. 2 Civilného sporového poriadku v spojení s § 31a ods. 1 zákona o ústavnom súde a sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nesplnenie zákonných náležitostí (II. ÚS 565/2017).

9. Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný pri výkone advokácie postupovať s odbornou starostlivosťou, dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom (napr. II. ÚS 117/05, IV. ÚS 267/08, IV. ÚS 213/2010).

10. Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je oprávnený podľa osobitných predpisov.

11. Ústavný súd opakovane pripomína, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd a ochranu základných práv a slobôd poskytuje v zmysle ústavy primárne všeobecné súdnictvo (pozri čl. 127 ods. 1 ústavy – „ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“).

Ústavný súd je k ochrane základných práv a slobôd povolán až subsidiárne. Ústavné súdnictvo a právomoc ústavného súdu sú totiž vybudované predovšetkým na zásade prieskumu vecí právoplatne skončených, u ktorých protiústavnosť nie je možné napraviť iným spôsobom, teda najmä prostredníctvom riadnych a mimoriadnych opravných

prostriedkov zaručených príslušnými procesnými normami. Vyčerpaním opravných alebo iných právnych prostriedkov v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sa má na mysli nielen ich podanie, ale aj rozhodnutie o nich (II. ÚS 543/2017).

12. Z konania o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy teda vyplýva, že ústavnému súdu prislúcha právomoc zaoberať sa porušením základného práva alebo slobody za predpokladu, že právna úprava takému právu neposkytuje účinnú ochranu (I. ÚS 78/99). Nevyužitie niektorej z možností ochrany označeného práva nemožno nahradzovať sťažnosťou podanou ústavnému súdu, ktorý môže konať len vtedy, ak fyzická osoba alebo právnická osoba nemala inú možnosť účinnej ochrany svojich práv (čl. 127 ods. 1 ústavy).

13. Okrem nesplnenia zákonom predpísaných náležitostí ústavnej sťažnosti sťažovateľ nevyužil účinný a jemu dostupný prostriedok nápravy, ktorým sa mohol domáhať ochrany svojich označených práv, keď v namietaných okolnostiach svojej trestnej veci nepodal mimoriadny opravný prostriedok podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku, ktorým sa mohol domáhať zrušenia nielen napadnutého právoplatného rozhodnutia prokurátora vydaného v prípravnom konaní, ale aj preskúmania hmotnoprávnych podmienok a predpokladov vedúcich k vyvodu jeho trestnoprávnej zodpovednosti za skutok jemu kladený za vinu. Podľa § 363 ods. 1 Trestného poriadku generálny prokurátor zruší právoplatné rozhodnutie prokurátora alebo policajta, ak takým rozhodnutím alebo v konaní, ktoré mu predchádzalo, bol porušený zákon. Podľa § 364 ods. 3 Trestného poriadku generálny prokurátor môže zrušiť rozhodnutie podľa § 363 ods. 1 do troch mesiacov od právoplatnosti napadnutého rozhodnutia. Podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku návrh na postup podľa § 363 ods. 1 môžu podať a) obvinený vo svoj prospech, b) v prospech obvinenej osoby, ktoré by mohli podať v jeho prospech odvolanie (m. m. IV. ÚS 158/2018).

14. Použitie tohto právneho prostriedku je v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde jedným z atribútov prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom. Z obsahu podanej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ sa domáhal ochrany

svojich označených práv bez toho, aby využil možnosť nápravy danú mu Trestným poriadkom, a aj preto ústavný súd jeho sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako neprípustnú.

15. Nad rámec uvedeného ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej trestné konanie je od svojho začiatku až po jeho koniec procesom, v ktorom sa v rámci vykonávania jednotlivých úkonov a realizácie garancií pre ochranu práv a slobôd môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní naprávať, resp. korigovať aj jednotlivé pochybenia. Spravidla až po jeho skončení možno na ústavnom súde namietat' pochybenia znamenajúce porušenia práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy, ktoré neboli odstránené v jeho priebehu (III. ÚS 3/02, III. ÚS 18/04, III. ÚS 75/05, IV. ÚS 76/05, I. ÚS 314/09), s výnimkou mimoriadnych situácií, napríklad ak je súčasne dotknutá osobná sloboda jednotlivca (m. m. IV. ÚS 158/2018).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. marca 2018